

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

6 септември 2018 година *

„Обжалване — Европейски фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) — Допустими разходи, които подлежат на финансиране от Европейския съюз — Разходи, направени от Чешката република — Регламент (ЕО) № 479/2008 — Член 11, параграф 3 — Понятие „преструктуриране на лозята“

По дело C-4/17 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на 4 януари 2017 г.,

Чешка република, за която се явяват М. Smolek, J. Pavliš и J. Vlácil, в качеството на представители,

жалбоподател,

като другата страна в производството е:

Европейска комисия, за която се явяват Р. Ondrůšek и В. Eggers, в качеството на представители,

ответник в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen, председател на състава, J. Malenovský, М. Safjan, D. Šváby (докладчик) и М. Vilaras, съдии,

генерален адвокат: J. Kokott,

секретар: I. Illéssy, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 1 март 2018 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 12 април 2018 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: чешки.

Решение

- 1 С жалбата си Чешката република иска отмяна на решението на Общия съд на Европейския съюз от 20 октомври 2016 г., Чешка република/Комисия (Т-141/15, непубликувано, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“, EU:T:2016:621), с което последният е отхвърлил жалбата за отмяна на Решение за изпълнение (ЕС) 2015/103 на Комисията от 16 януари 2015 година за изключване от финансиране от страна на Европейския съюз на някои разходи, направени от държавите членки в рамките на Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) (ОВ L 16, 2015 г., стр. 33), в частта, в която се отхвърлят извършените от Чешката република разходи в рамките на Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) относно мярка за защита на лозята срещу вредите, причинени от животни и птици за периода 2010—2012 г. (наричана по-нататък „спорната защитна мярка“) в общ размер 2 123 199,04 EUR (наричано по-нататък „спорното решение“).

Правото на Съюза

Регламент (ЕО) № 1493/1999

- 2 В дял II от Регламент (ЕО) № 1493/1999 на Съвета от 17 май 1999 година относно общата организация на пазара на вино (ОВ L 179, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 28, стр. 190) в глава III, озаглавена „Преструктуриране и конверсия“, член 11 от посочения регламент гласи:

- „1. Създава се режим на преструктуриране и конверсия на лозята.
2. Режимът цели привеждане на производството в съответствие с търсенето на пазара.
3. Режимът обхваща една или повече от мерките, както следва:
 - а) конверсия на сортовете, включително чрез присаждане;
 - б) промяна на местонахождението на лозята;
 - в) подобряване на техниките на управление на лозята, свързани с целта на режима.

Режимът не обхваща обичайното обновление на лозята, които са приключили естествения си жизнен цикъл.

[...]“.

Регламент (ЕО) № 479/2008

- 3 Съображение 11 от Регламент (ЕО) № 479/2008 на Съвета от 29 април 2008 година относно общата организация на пазара на вино, за изменение на регламенти (ЕО) № 1493/1999, (ЕО) № 1782/2003, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) № 3/2008 и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 2392/86 и (ЕО) № 1493/1999 (ОВ L 148, 2008 г., стр. 1) гласи следното:

„Една от основните мерки, допустими по националните програми за подпомагане, следва да бъде популяризирането и предлагането на пазара в трети държави на вината от Общността. Следва да продължи подпомагането за дейностите по преструктуриране и конверсия предвид

тяхното благоприятно структурно въздействие върху лозаро-винарския сектор. Също така следва да се предостави помощ за инвестиции в лозаро-винарския сектор, насочени към подобряване на икономическите показатели на самите предприятия. [...]“.

- 4 Член 4 от Регламент № 479/2008, озаглавен „Съвместимост и съгласуваност“, предвижда в параграф 1:

„Програмите за подпомагане са съвместими със законодателството на Общността и са съгласувани с дейностите, политиките и приоритетите на Общността“.

- 5 Съгласно член 5 от посочения регламент, озаглавен „Представяне на програмите за подпомагане“:

„1. Всяка държава членка производителка, посочена в приложение II, представя на Комисията, за първи път до 30 юни 2008 г., проект за петгодишна програма за подпомагане, включваща мерки в съответствие с разпоредбите на настоящата глава.

Мерките за подпомагане в рамките на програмите за подпомагане се изготвят на географското равнище, което държавите членки считат за най-подходящо. Преди да бъде представена на Комисията, програмата за подпомагане е предмет на консултации с компетентните органи и организации на подходящото териториално равнище.

Всяка държава членка представя само един проект за програма за подпомагане, който може да отчита определени регионални особености.

2. Програмите за подпомагане стават приложими три месеца след представянето им на Комисията.

Ако обаче в представената програма за подпомагане не са спазени условията, установени в настоящата глава, Комисията уведомява за това държавата членка. В такъв случай държавата членка представя на Комисията преразгледана програма за подпомагане. Преразгледаната програма за подпомагане става приложима два месеца след датата на нотификацията, освен ако не бъде установено продължаващо неспазване, в който случай се прилага настоящата алинея.

[...]“.

- 6 Член 11 от посочения регламент, озаглавен „Преструктуриране и конверсия на лозя“, предвижда:

„1. Целта на мерките за преструктуриране и конверсия на лозя е да се повиши конкурентоспособността на винопроизводителите.

2. Преструктурирането и преобразуването на лозовите масиви се подпомага в съответствие с този член само ако държавите членки представят опис на своя производствен потенциал в съответствие с член 109.

3. Подпомагането на преструктурирането и конверсията на лозя може да обхваща единствено една или повече от следните дейности:

- а) конверсия на сортовете, включително чрез присаждане;
- б) промяна на местонахождението на лозята;
- в) подобряване на техниките за управление на лозята.

Подпомагането не обхваща обичайното обновяване на лозя, които са приключили естествения си жизнен цикъл.

4. Подпомагането на реструктурирането и конверсията на лозя може да се осъществява единствено в следните форми:

- а) обезщетяване на производителите за загуба на доход вследствие на прилагането на мярката;
- б) помощ за покриване на разходите по реструктуриране и конверсия.

[...]“.

Обстоятелства, предхождащи спора

7 Релевантните предхождащи спора обстоятелства са изложени в точки 1—17 от обжалваното съдебно решение, както следва:

„1 Съгласно член 5, параграф 1 от Регламент [№ 479/2008] на 9 юли 2008 г. Чешката република представя пред Комисията на Европейските общности проект на програма за подпомагане през финансовите години от 2009 до 2014.

2 Към мерките в проекта на програмата е включена и [спорната защитна мярка], която е трябвало да бъде изпълнена или чрез механични средства, т.е. чрез ограждане на лозята, или чрез различни съоръжения за прогонване, или алтернативно, чрез активни средства, при които хора, издават звуци [...]

3 С писмо от 8 октомври 2008 г. Комисията предявява възражения срещу посочения по-горе проект съгласно член 5, параграф 2 от Регламент № 479/2008. Възраженията на Комисията обаче не се отнасят до спорната защитна мярка.

4 Чешката република преработва проекта с оглед на възраженията на Комисията и на 12 февруари 2009 г. предава на Комисията нов проект. Вторият проект съдържа отново спорната защитна мярка в непроменена спрямо първоначалния проект форма. Комисията не повдига повече възражения срещу втория проект.

5 На 20 февруари 2009 г. обаче Комисията изпраща на Чешката република съобщение съгласно член 11, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 885/2006 на Комисията от 21 юни 2006 година относно реда и начина на прилагане на Регламент (ЕО) № 1290/2005 на Съвета по отношение на акредитирането на агенциите платци и други стопански субекти, както и по отношение на клиринга на счетоводните сметки на ЕФГЗ и ЕЗФРСР (ОВ L 171, 2006 г., стр. 90; Специално издание на български език, 2007 г., глава 14, том 2, стр. 37) във връзка с одитна проверка под номер VT/VI/2009/101/CZ, която има за цел да се провери съвместимостта на мерките, прилагани от Чешката република за реструктуриране и конверсия на лозя, с условията за предоставяне на помощи в тази област за предходната стопанска година, а именно 2007/2008. Част от това съобщение гласи следното:

„Този резултат обаче показва, че работата по реструктурирането в общи линии се ограничава до защита на съществуващите лозя от животни без допълнителна намеса. Този подход поставя проблем при спазването на член 11, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1493/1999, съгласно който режимът цели привеждане в съответствие на производството към търсенето на пазара. Ако реструктурирането в Чешката република се ограничава само до защита на съществуващите лозя срещу животни, разходите *prima facie* не са допустими,

тъй като не са във връзка с предвидените изисквания на Регламента“. В същото писмо Комисията заявява, че чешките органи трябва да „вземат всички необходими мерки за отстраняване на недостатъците и несъответствията“.

- 6 С писмо от 22 септември 2009 г. Комисията съобщава намерението си да извърши допълнителна одитна проверка под номер VT/VI/2009/004/CZ. Проверката следва да обхване преструктурирането и конверсията на лозята в Чешката република за стопанската 2008/2009 година.
- 7 От 26 до 29 януари 2010 г. Комисията извършва горепосочената проверка в Чешката република.
- 8 В съобщение от 22 март 2010 г. съгласно член 11, параграф 1 от Регламент № 885/2006 [...] в рамките на проверка с номер VT/VI/2009/004/CZ Комисията установява по-специално следното:

„При проверката на място одитният екип имаше съмнения дали активната и пасивната защита срещу птици и диви животни отговаря на условията за финансиране в рамките на преструктурирането и преобразуването“.

- 9 Освен това в същия документ Комисията уведомява Чешката република, че „[a]ктивната и пасивната защита срещу птици и диви животни не може да бъде разглеждана като нова мярка, с която управлението на лозята да бъде подобро по такъв начин, че производството да бъде приведено в съответствие към търсенето на пазара“. Накрая, съобщението напомня за това, че „[в] Регламент № 1493/1999 еднозначно се установява, че целта на [мерките за преструктуриране] е „привеждане в съответствие на производството към търсенето на пазара“.
- 10 На 31 януари 2011 г. Комисията изпраща на Чешката република протокол от двустранната среща относно двете посочени проверки, която съгласно член 11, параграф 1, трета алинея от Регламент № 885/2006 е проведена на 13 декември 2010 г. между представители на Чешката република и собствените ѝ служби. От 31 януари 2011 г. в началото на цялата кореспонденция на Комисията в рамките на това дело се посочват двете проверки.
- 11 В протокола Комисията изразява мнение, че разходите, направени в Чешката република в рамките на спорната защитна мярка, не представляват разходи, отговарящи на условията за финансиране, и иска от Чешката република да предостави точния размер на обявените за финансовите години от 2008 до 2010 разходи.
- 12 На 3 декември 2012 г. Комисията изпраща на Чешката република съобщение съгласно член 11, параграф 2, трета алинея и член 16, параграф 1 от Регламент № 885/2006. В това съобщение Комисията потвърждава и прецизира своето мнение, че предвидените от Чешката република форми на активна и пасивна защита на лозята не попадат в концепцията на преструктурирането и конверсията съгласно член 11 от Регламент [№ 1493/1999] и член 11 от Регламент № 479/2008. В тази връзка Комисията предлага финансова корекция в размер на 52 347 157,43 CZK (чешки крони) (около 2 040 737 EUR) и 11 984 289,94 EUR за финансовите години от 2007 до 2010, като за финансовите години 2007 и 2008 се прилага Регламент № 1493/1999, а за останалите години — Регламент № 479/2008.
- 13 По искане на Чешката република от 17 януари 2013 г. помирителният орган провежда заседание на 19 юни 2013 г., а на 2 юли 2013 г. публикува окончателен доклад относно помирителна процедура номер 13/CZ/552. В този доклад помирителният орган препоръчва на Комисията да не предлага финансови корекции за разходите в рамките на цялата

програма за подпомагане за периода 2009—2014 г. и да преосмисли решението си да наложи предложената финансова корекция в размер на 52 347 157,43 CZK (около 2 040 737 EUR) и на 11 984 289,94 EUR.

- 14 След представянето на доклада на помирителния орган, с писмо от 22 април 2014 г. Комисията представя окончателно становище на Чешката република. В това становище Комисията потвърждава позицията си, че спорната защитна мярка не може да се разглежда като допустима в рамките на програмата за реструктуриране и конверсия на лозя.
- 15 По отношение на финансовите години от 2007 до 2009 Комисията е установила, че Чешката република основателно може да приеме, че става въпрос за допустими мерки, поради липсата на възражения от страна на Комисията срещу проекта на програмата за подпомагане относно спорната защитна мярка. Според Комисията обаче след получаването на писмото ѝ от 22 март 2010 г. Чешката република не може да има основателни очаквания в това отношение. Поради това Комисията смята, че е оправдано да се извърши финансова корекция относно всички разходи, направени след 22 март 2010 г. След това тя предлага финансова корекция в общ размер на 2 123 199,04 EUR за финансовите години от 2010 до 2012.
- 16 В крайна сметка Комисията приема [спорното решение] въз основа на член 52 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 2799/98, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) № 485/2008 на Съвета (ОВ L 347, 2013 г., стр. 549 и поправки в ОВ L 130, 2016 г., стр. 7 и ОВ L 327, 2017 г., стр. 83).
- 17 В [спорното решение] Комисията отхвърля разходите на Чешката република от ЕФГЗ за годините от 2010 до 2012 в общ размер на 2 123 199,04 EUR относно спорната защитна мярка по програмата за реструктуриране и конверсия на лозята“.

Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

- 8 С жалба, подадена в секретариата на Общия съд на 25 март 2015 г., Чешката република иска отмяна на спорното решение и да се осъди Комисията да заплати съдебните разноски.
- 9 В подкрепа на жалбата си Чешката република изтъква две основания, а именно, от една страна, нарушение на член 5 от Регламент № 479/2008, както и на принципите на правната сигурност и на оправданите правни очаквания, и от друга страна, нарушение на член 41 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) във връзка с членове 11 и 16 от Регламент № 885/2006 и член 31 от Регламент (ЕО) № 1290/2005 на Съвета от 21 юни 2005 година относно финансирането на Общата селскостопанска политика (ОВ L 209, 2005 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 14, том 1, стр. 193).
- 10 Общият съд отхвърля жалбата и осъжда жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

Искания на страните

- 11 Чешката република иска от Съда:
 - да отмени обжалваното съдебно решение, както и спорното решение, и
 - да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

- 12 Комисията иска от Съда:
- да отхвърли жалбата, и
 - да осъди Чешката република да заплати съдебните разноски.

По жалбата

- 13 В подкрепа на жалбата си Чешката република изтъква три основания, съответно изведени от:
- нарушение на член 11 от Регламент № 479/2008,
 - нарушение на член 5, параграф 2 от Регламент № 479/2008, както и на принципите на правна сигурност и на оправдани правни очаквания, и
 - нарушение на член 41 от Хартата във връзка с член 31 от Регламент № 1290/2005 или във връзка с член 52 от Регламент № 1306/2013, както и във връзка с членове 11 и 16 от Регламент № 885/2006.

По допустимостта на първото основание: нарушение на член 11 от Регламент № 479/2008

Доводи на страните

- 14 С първото си основание, с което се оспорват точки 83—90 от обжалваното съдебно решение, Чешката република упреква Общия съд, че е нарушил член 11 от Регламент № 479/2008.
- 15 Комисията основно счита, че първото основание е едновременно недопустимо и неотносимо.
- 16 От една страна, тя приема, че се отнася до основание, което е в подкрепа на исканията за отмяна на спорното решение, което не е било самостоятелно изтъкнато пред Общия съд. Следователно то е ново и поради това недопустимо.
- 17 От друга страна, това основание освен това е неотносимо, тъй като е свързано само с част от преценката на Общия съд, посветена на основание, изведено от нарушение на принципа на правна сигурност. При тези обстоятелства, независимо дали е обосновано, това основание не би могло да постави под съмнение заключението, до което е достигнал Общият съд, относно липсата на нарушение на този принцип.
- 18 Чешката република възразява, че макар и нарушението на член 11 от Регламент № 479/2008 да не е посочено като основание пред Общия съд, първото основание за обжалване е допустимо, тъй като изложените от нея доводи пред първата инстанция се основават на предпоставката, че при предварителния контрол на програмата за подпомагане Комисията е приела, че спорната защитна мярка е съвместима с тази разпоредба.
- 19 Освен това посоченото основание не могло да бъде неотносимо, тъй като Общият съд погрешно е приел, че спорната защитна мярка не отговаря на условията в член 11 от този регламент. Следователно от основно значение е да се констатира, че случаят не е такъв.

Съображения на Съда

- 20 Най напред, макар Чешката република да е изтъкнала пред Общия съд съответствието на спорната защитна мярка с член 11 от Регламент № 479/2008, тази държава членка не е посочила в жалбата си за отмяна основанието, което е изведено от нарушението на тази разпоредба. Възщност от точка 10 от представената пред Общия съд от тази държава членка писмена реплика е видно, че „[т]ъй като съответствието на спорната програма за подпомагане с правото на Съюза като цяло произтича от необоримата законова презумпция съгласно член 5, параграф 2 от Регламент № 479/2008, на която самата Комисия се е позовала посредством поведението си, повече не е необходимо да се разглежда член 11 от Регламент № 479/2008“.
- 21 Следователно посочената жалба се основава на предпоставката, че Комисията е приела, че спорната защитна мярка е съвместима с член 11 от Регламент № 479/2008, тъй като тя не е изразила критика срещу втория вариант на проекта на програмата за подпомагане за периода 2009—2014 г., който Чешката република ѝ е предала на 12 февруари 2009 г.
- 22 В точки 83—90 от обжалваното съдебно решение обаче Общият съд излага мотивите, поради които мярка като спорната защитна мярка, за която не е ясно дали допринася за повишаване на конкурентоспособността на винопроизводителите, очевидно според него не попада сред дейностите, изброени в член 11, параграф 3 от Регламент № 479/2008.
- 23 Както отбелязва генералният адвокат в точка 40 от заключението си, в обжалваното съдебно решение Общият съд се основава на тези съображения, за да отхвърли първото основание на жалбата за отмяна.
- 24 В това отношение следва да се припомни, от една страна, че съгласно постоянната съдебна практика жалбоподателят е легитимиран да подаде жалба пред Съда на основания, произтичащи от самото обжалвано съдебно решение и насочени към оспорването от правна страна на неговата обосновааност (вж. в този смисъл решения от 29 ноември 2007 г., *Stadtwerke Schwäbisch Hall* и др./Комисия, C-176/06 P, непубликувано, EU:C:2007:730, т. 17 и от 16 юни 2016 г., *Evonik Degussa* и *AlzChem*/Комисия, C-155/14 P, EU:C:2016:446, т. 55).
- 25 От друга страна, от постоянната съдебна практика също така следва, че довод, който не е бил изтъкнат в първоинстанционното производство, не е ново основание, което е недопустимо в производството по обжалване, ако представлява само допълнение на вече изтъкнати доводи в рамките на основание, посочено в жалбата пред Общия съд (вж. в този смисъл по-специално решения от 19 декември 2013 г., *Siemens* и др./Комисия, C-239/11 P, C-489/11 P и C-498/11 P, непубликувано, EU:C:2013:866, т. 287 и от 10 април 2014 г., *Areva* и др./Комисия, C-247/11 P и C-253/11 P, EU:C:2014:257, т. 114).
- 26 Следва обаче да се отбележи, че в жалбата си за отмяна Чешката република е изтъкнала в рамките на първото основание, изведено по-специално от нарушение на принципа на правна сигурност, довод, съгласно който спорната защитна мярка съответства на предвидените в член 11 от Регламент № 479/2008 условия.
- 27 От това следва, че доколкото с поддържаното от Чешката република становище в първоинстанционното производство безспорно се приема съвместимост на спорната защитна мярка с член 11 от Регламент № 479/2008 и доколкото тази съвместимост е оспорена от Общия съд в обжалваното съдебно решение, изведеното от нарушението на този член основание трябва да се счита като допълнение на първото основание, изложено в жалбата в първоинстанционното производство, и по-специално свързано с нарушение на принципа на правна сигурност. Следователно посоченото основание трябва да се приеме за допустимо.

По същество

Доводи на страните

- 28 Чешката република оспорва обжалваното съдебно решение в частта, в която в това решение Общият съд приема, от една страна, че член 11, параграф 3 от Регламент № 479/2008 очевидно не обхваща националните мерки, които подобно на спорната защитна мярка се отнасят до защита на лозята срещу вредите, причинени от животни и птици, и от друга страна, че не е ясно дали посочената мярка допринася за повишаване на конкурентоспособността на винопроизводителите, което съгласно текста на параграф 1 от този член е целта на мерките за реструктуриране и конверсия на лозята.
- 29 Според Чешката република обаче мерките за защита на лозя срещу вредите, причинени от животни и птици, отговарят на трите условия, посочени в член 11 от Регламент № 479/2008, и следователно е допустимо да получат подпомагане по смисъла на този член.
- 30 На първо място, тези мерки се изразяват в подобряване на техниките за управление на лозята по смисъла на член 11, параграф 3, буква в) от Регламент № 479/2008, доколкото те способстват за по-добър добив от реколта, като лозята и лозовите насаждения се опазват от нашествия от вредители. В това отношение жалбоподателят посочва, че всяка година в Чешката република животните и птиците причиняват значителни вреди на лозята. Всъщност животните гризат лозовите главини, които се увреждат и дават по-малка реколта или въобще не дават реколта. Що се отнася до птиците, по-специално до обикновения скорец, той каца на гроздето през периода на зреене, което поражда специфичен проблем за лозята в Централна Европа, където през посочения период се намира тази птица. Това обстоятелство би могло да доведе до пълно унищожаване на реколтата или до значително влошаване на качеството на отгледаното грозде, което да стане неизползваемо за производство на качествено вино. Освен това гроздето става по-уязвимо за болести, които могат по-късно да се разпространят.
- 31 Поради това през разглеждания период е била въведена колективна защита с изграждането на огради около лозята и индивидуална защита чрез стълбове, за да се избегне възможността за изгризване на лозовите главини. Основната част от средствата, засегнати от спорната финансова корекция, са били заделени за защитата срещу животни, тъй като само около 4 милиона чешки крони (около 155 938 EUR) са били използвани за защита срещу птици под формата на активна защита чрез физическо присъствие на хора в лозята, за да гонят и сплашват птиците, и на пасивна защита чрез устройства за отблъскване, функциониращи на механичен, оптичен или акустичен принцип.
- 32 На второ място, нито една от мерките за защита на лозя срещу вредите, причинени от животни и птици, не може да бъде приравнена на мярка за обичайното обновяване на лозя, които са приключили естествения си жизнен цикъл, по смисъла на член 11, параграф 3 от Регламент № 479/2008.
- 33 На трето място, съгласно член 11, параграф 1 от Регламент № 479/2008 мерките за защита на лозята срещу вредите, причинени от животни и птици, би следвало да повишават конкурентоспособността на винопроизводителите. Всъщност те позволяват да се отговори на повишеното търсене на качествено вино от късен гроздобер, като ограничават неблагоприятното конкурентно положение, предизвикано от обикновения скорец. Спорната защитна мярка всъщност е увеличила конкурентоспособността на чешките винопроизводители на пазара на вино в Съюза, като им е позволила да увеличат тройно чешкото производство на качествено вино от късен гроздобер, което от 51 000 хектолитра през 2005 г. е достигнало 121 000 хектолитра през 2008 г. и 161 000 хектолитра през 2012 г., последната година на прилагане на тази мярка.

- 34 Следователно Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е постановил, че спорната защитна мярка не е допустима за финансиране по смисъла на член 11, параграф 3 от Регламент № 479/2008.
- 35 Според Комисията първото основание трябва да се отхвърли по същество, тъй като целта на спорната защитна мярка е единствено да се запази обемът на производството, а не да се приведе производството в съответствие с търсенето на пазара или да се повиши конкурентоспособността на винопроизводителите.
- 36 Освен това посочената мярка не би могла да има за предмет компенсирането на неблагоприятното конкурентно положение, в което се намират винопроизводителите в Централна Европа, поради наличието на обикновени скорци към момента на събиране на реколтата. Всъщност целта на помощта за реструктуриране и конверсия на лозята не е, както в случая на кохезионните фондове, да се компенсират недостатъците, произтичащи от географското положение и природните условия, нито да се намалят регионалните различия, а напротив, да се подпомогне и повиши конкурентоспособността на винопроизводителите в целия Съюз, независимо от региона, в който те упражняват дейността си.
- 37 Освен това мерките за реструктуриране и конверсия на лозята трябвало да способстват за конверсия на сортовете и подобряване на техниките за управление на лозята. Дори обаче да се предположи, че защитата на производството срещу вредители би позволило да се произвежда вино в по-голямо количество и с по-високо качество, въпреки всичко тази защита би се ограничила до запазване на обема на съществуващото производство. По този начин използваните от векове техники за сплашване на птиците или защитата срещу животните по никакъв начин не представлявало качествено развитие на управлението на лозята.
- 38 Накрая, за да се осигури защита на производството от животните, Регламент № 479/2008 предвижда финансово участие в разходите за застрахователни премии, заплащани от производителите, в размер до 50 % от тези разходи, в съответствие с член 14, параграф 2 от посочения регламент. При тези обстоятелства член 11 от посочения регламент свидетелства за волята на законодателя на Съюза финансово да подкрепя повишаването на конкурентоспособността на винопроизводителите, което надхвърля увеличаването или запазването на техните производствени обеми. Посочените в член 14 от същия регламент правила показват, че законодателят на Съюза не е пренебрегнал мерките, които се ограничават до защита на производството срещу вредители.
- 39 В писмената си реплика Чешката република възразява, че доводите на Комисията са равностойни на добавяне към член 11 от Регламент № 479/2008 на условия, които не следват от текста на този член. По-специално този член по никакъв начин не обвързвал допустимостта на помощта с използването на нова техника за управление на лозята. Има значение единствено фактът, че използваната техника, била тя съвременна или традиционна, позволявала подобряване на разглежданото управление на лозята. Освен това съществуването на друга мярка за защита на производството срещу животни, като предвидената в член 14 от този регламент, не би повлияло върху условията за отпускане на помощ, попадаща в обхвата на член 11 от посочения регламент.
- 40 В писмената си дуплика Комисията заявява, че никога не е твърдяла, че само изобретение може да се счита за „подобряване на техниките за управление на лозята“. Така съществуващите или дори традиционните техники, които са свързани с нови технологии и концепции, биха могли да доведат до засилена конкурентоспособност. Спорната защитна мярка обаче, и по-специално за сплашването на птиците, които се намират в лозята, чрез издаването на звуци или поставянето на плашила, единствено възпроизвеждала известни от векове методи и по никакъв начин не променяла сортовете грозде, нито техниките за управление на лозята.

Съображения на Съда

- 41 С първото си основание Чешката република оспорва точки 83—90 от обжалваното съдебно решение в частта, в която Общият съд е приел, че текстът на член 11, параграф 3 от Регламент № 479/2008 не се отнася еднозначно до мерките за защита на лозята от вреди, причинени от животни и птици, които са включени в спорната защитна мярка, и че не е ясно по какъв начин тези мерки биха могли да осигурят повишаване на конкурентоспособността на винопроизводителите.
- 42 Най-напред следва да се отбележи, че спорната защитна мярка не може да бъде квалифицирана като мярка за „конверсия на лозята“ по смисъла на член 11 от Регламент № 479/2008. Следователно разглеждането на обосноваването на първото основание предполага единствено да се прецени дали тази мярка може да бъде квалифицирана като мярка за „преструктуриране на лозята“ по смисъла на посочената разпоредба.
- 43 Във връзка с това както от изискването за еднакво прилагане на правото на Съюза, така и от принципа за равенство следва, че разпоредба от правото на Съюза, чийто текст не съдържа изрично препращане към правото на държавите членки за определянето на нейния смисъл и обхват, трябва по принцип да получи самостоятелно и еднакво тълкуване в целия Съюз, което да се направи, като се отчетат не само текстът на разпоредбата, но и нейният контекст и целта на разглежданата правна уредба (вж. по-специално решения от 18 януари 1984 г., *Eckro*, 327/82, EU:C:1984:11, т. 11 и от 18 май 2017 г., *Hummel Holding*, C-617/15, EU:C:2017:390, т. 22).
- 44 Буквалното тълкуване на думата „преструктуриране“ подчертава нейната двусмисленост. Всъщност в общоупотребимия език преструктуриране означава действие по реорганизиране съгласно нови принципи или с нови структури на съвкупност, която не се счита за достатъчно ефективна. Така преструктурирането на лозята може да следва от изменения, свързани както с принципите на управлението им, така и с терените, на които се упражнява лозарската дейност.
- 45 Когато, както е в настоящия случай, разпоредба от правото на Съюза е двусмислена и следователно може да доведе до различни тълкувания, предимство трябва да се отдаде на тълкуването, което може да запази нейния полезен ефект, като за тази цел тя се тълкува с оглед на целите на правната уредба, от която тази разпоредба е част (вж. в този смисъл решения от 19 юни 1980 г., *Roudolff*, 803/79, EU:C:1980:166, т. 7 и от 24 февруари 2000 г., *Комисия/Франция*, C-434/97, EU:C:2000:98, т. 21).
- 46 В това отношение от член 11, параграф 1 от Регламент № 479/2008 следва, че целта на мерките за преструктуриране на лозята е да се повиши конкурентоспособността на винопроизводителите.
- 47 С оглед на тази цел сравнително скромна мярка, която се ограничава до по-добро управление на лозята, като защитава лозовите главини с различни средства, което води до значително увеличение на конкурентоспособността на земеделските стопани, може да бъде квалифицирана като мярка за преструктуриране. По-конкретно и противно на поддържаното от Комисията, по никакъв начин от текста на член 11, параграф 3 от Регламент № 479/2008 не следва, че мерки, които са свързани със съществуващи или дори традиционни техники, могат да бъдат допустими за получаване на помощ за преструктуриране на лозята само при условие че са съчетани с нови технологии и концепции.
- 48 Напротив, следва да се оцени конкретното подобряване на техниките за управление на лозята, като това изискване трябва да се прецени с оглед на условията за управление на дадено лозе, приложими към момента на поискване на помощта.

- 49 Безспорно член 6, параграф 2 от (ЕО) № 555/2008 на Комисията от 27 юни 2008 година относно определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 479/2008 на Съвета относно общата организация на пазара на вино по отношение на програмите за подпомагане, търговията с трети страни, производствения потенциал и проверките в лозаро-винарския сектор (ОВ L 170, 2008 г., стр. 1), в редакцията му след измененията, въведени с Регламент за изпълнение (ЕС) № 202/2013 на Комисията от 8 март 2013 г. (ОВ L 67, 2013 г., стр. 10), изключва от помощите за преструктуриране на лозята мярка, предназначена да осигури защита на лозята срещу вредите, причинени от дивеч, птици или градушка. Необходимо е обаче да се констатира, че Регламент за изпълнение № 202/2013, който е влязъл в сила на 12 март 2013 г., е неприложим *ratione temporis* към фактите по спора. Следователно той не би могъл да предостави каквито и да било насоки за тълкуването на член 11 от Регламент № 479/2008.
- 50 В случая и както беше изтъкнато от Чешката република в писмените ѝ изявления, спорната защитна мярка би позволила да се увеличи тройно чешкото производство на качествени вина от късен гроздобер, което от 51 000 хектолитра през 2005 г. е достигнало 161 000 хектолитра през 2012 г., последната година на прилагане на тази мярка.
- 51 Тъй като обаче Комисията не оспорва тези твърдения, нито доказва липсата на търсене на такива вина от страна на потребителите, следва да се приеме, че спорната защитна мярка допринася за повишаване на конкурентоспособността на чешките винопроизводители, както генералният адвокат отбелязва в точки 76, 77 и 81 от заключението си.
- 52 Така при липсата на уредба в Регламент № 479/2008 относно допустимостта на мерките за помощ, които защитават лозята по-специално от вреди, предизвикани от дивеч или птици, изглежда не съществува правно основание, за да се откаже на Чешката република включването на спорната защитна мярка сред мерките за преструктуриране и конверсия на лозята.
- 53 Следователно Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че текстът на член 11, параграф 3 от Регламент № 479/2008 не се отнася до мерките за защита на лозята от вреди, причинени от животни и птици, като спорната защитна мярка.
- 54 Следователно първото основание трябва да бъде уважено.
- 55 Тъй като това основание е уважено, обжалваното съдебно решение следва да бъде отменено, без да е необходимо да се разглеждат второто и третото основание.

По жалбата пред Общия съд

- 56 Съгласно член 61, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз, ако жалбата е основателна, Съдът отменя решението на Общия съд и може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това, или да върне делото на Общия съд за постановяване на решение.
- 57 В случая Съдът следва да постанови окончателно решение по делото, тъй като фазата на производството го позволява.
- 58 В това отношение, както е видно от точка 65 от заключението на генералния адвокат, съгласно принципа за правна сигурност дадена правна уредба следва да позволява на заинтересованите лица да се запознаят с точния обхват на задълженията, които тя им налага, особено когато има опасност от финансови последици. Поради това към момента на счетоводно уравниване на сметките по ЕФГЗ Комисията не може да се позове на тълкуване, което не е задължително, тъй като се отдалечава от обичайния смисъл на използваните думи (вж. в този смисъл решение от 1 октомври 1998 г., Ирландия/Комисия, C-238/96, EU:C:1998:451, т. 81 и цитираната съдебна

практика). От изложените съображения в точки 42—52 от настоящото съдебно решение обаче следва, че в случая тълкуването на Комисията значително се отдалечава от обичайния смисъл на думите в член 11, параграф 3 от Регламент № 479/2008, тъй като тази институция е приела, че спорната защитна мярка не е допустима в рамките на програма по-специално за преструктуриране на лозята.

- 59 Следователно изтъкнатото от Чешката република в първоинстанционното производство първо основание, което по-специално е изведено от нарушение на принципа на правна сигурност, следва да се уважи и да се отмени спорното решение.

По съдебните разноски

- 60 В съответствие с член 184, параграф 2 от Процедурния правилник на Съда, когато жалбата е основателна и Съдът се произнася окончателно по спора, той се произнася по съдебните разноски.
- 61 Член 138, параграф 1 от този правилник, приложим за производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от същия, предвижда, че загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. Тъй като Чешката република печели делото при обжалването, а жалбата пред Общия съд е уважена, в съответствие с исканията на Чешката република Комисията следва да бъде осъдена да заплати собствените си разноски, както и разноските, направени от Чешката република както на първа инстанция, така и при обжалването.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

- 1) **Отменя решение на Общия съд на Европейския съюз от 20 октомври 2016 г., Чешка република/Комисия (T-141/15, непубликувано, EU:T:2016:621).**
- 2) **Отменя Решение за изпълнение (ЕС) 2015/103 на Комисията от 16 януари 2015 година за изключване от финансиране от страна на Европейския съюз на някои разходи, направени от държавите членки в рамките на Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), в частта, в която се отхвърлят извършените от Чешката република разходи в рамките на ЕФГЗ относно мярка за защита на лозята срещу вредите, причинени от животни и птици за периода 2010—2012 г. в общ размер 2 123 199,04 EUR.**
- 3) **Осъжда Европейската комисия да понесе, наред с направените от нея съдебни разноски, и направените от Чешката република както в първоинстанционното производство, така и в производството по обжалване.**

Подписи